

Hardsyssel Historisk Samfund udsender med jævne mellemrum et elektronisk nyhedsbrev til vores medlemmer med stort og småt om arrangementer, hvad bestyrelsen har gang i, og hvad du som medlem kan forvente og glæde dig til.

De lokalhistoriske arkiver (3)

Med jævne mellemrum laver Hardsyssel Historisk Samfund i sine nyhedsbreve til medlemmerne portrætartikler om og med de lokalhistoriske arkiver i foreningens område. Den første artikel i serien handlede om **Hee Lokalhistoriske Arkiv** i Ringkøbing-Skjern Kommune (bragt i Nyhedsbrev nr. 31 i oktober 2021). Den anden artikel var om **Lokalarkivet for Thyborøn-Harboøre-Engbjerg** i Lemvig Kommune (bragt i Nyhedsbrev nr. 32 i november 2021). Her i Nyhedsbrev nr. 36 i april 2022 sætter vi fokus på **Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv** i Holstebro Kommune.

Et af lokalerne i det lokalhistoriske arkiv i Ulfborg er indrettet til en skolestue fra den tid, da mormor og farfar var unge. Her har formanden for foreningen bag arkivet, Birgith Sørensen (tv), og sekretær Johanne Marie Stender taget plads på forreste række. Skolestuen bliver af og til besøgt af f.eks. skoleelever fra vores årtusinde. De undres sikkert over, hvordan man på den måde kunne drive skole i gammel tid.

I dag er historie i morgen

Ovenstående kendsgerning bruger folkene i Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv som et motto i deres arbejde for at samle, dokumentere og beskrive lokalhistorien i det geografiske område, som arkivet dækker.

- For os er der ikke noget, der er for nyt til at blive registreret og fortalt som lokalhistorie. Alt har vores interesse og fortjener at blive husket. Derfor gør vi også meget ud af hele tiden at samle de

Omkring skiftet fra 1800-tallene til 1900-tallene havde fotograf Andrea Hesselbjerg sit atelier på Nørre Dige nr. 1 i Ulfborg. Træstorken blev flittigt brugt, når hun skulle fotografere mindre børn. Det var jo børnelærdom, at de små børn blev leveret til døren af storken. I dag indgår træstorken i Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkivs logo.

begivenheder og ting op, som foregik i går eller for få uger siden. Det bliver jo også mindeværdig lokalhistorie engang. Det vigtigste for os generelt er, at f.eks. de artikler, vi udgiver i f.eks. vores årsskrift, skal kunne læses af alle, at dokumentationen og kilderne er troværdige og i orden, og at de kan forstås – også om mange år. Understreger Birgith Sørensen og Johanne Marie Stender, der er henholdsvis formand og sekretær i foreningen bag Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv.

Fra kælders til kulturhus

Med skoleleder ved Staby Skole, Rudolf Uhre, som initiativtager og primus motor blev lokalarkivet under navnet Egnshistorisk Studiecenter startet i 1987 med meget ydmyge rammer i kælderen under Staby Sognegård. De lokaler, som Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv har til rådighed i dag på første sal i det tidligere kommunekontor på Tingvej 5 i Ulfborg, er helt anderledes rummelige og indbydende.

- Efter den seneste kommunesammenlægning i 2007 blev det tidligere kommunekontor omdannet til et kulturhus med navnet Tinghuset. Det har betydet rigtig meget for lokalarkivets arbejde, udvikling og ansigt udadtil, at vi har til huse her. Vi har dejlige og rummelige lokaler centralt placeret i Ulfborg. Ud over os har bl.a. DGI Vestjylland, kommunens Borgerservice, den lokale boligforening, AOF og kunstforeningen til huse i bygningen, så der er altid gang i noget her på stedet.

Selv om vi har til huse på første sal, blev der for nogle år siden installeret elevator, så der er gode

Frivillige i gang med arbejdet i lokalarkivet.

adgangsforhold. Siden vi blev en del af huset her, har vi fået tilgang af mange, der gerne vil gøre et stykke frivilligt arbejde i lokalarkivet. Faktisk har vi for øjeblikket ikke plads til flere frivillige, fortæller Birgith Sørensen og Johanne Marie Stender.

Et fællesskab med 14 frivillige

14 frivillige har deres faste gang i arbejdet i lokalarkivet hver mandag kl. 10-14 - og ofte også på andre tidspunkter af ugen, når der er ting og sager der skal ordnes.

- Vi er jo samlet i dette fællesskab, fordi vi alle har en stor interesse i lokalhistorie. Vi kommer med vidt forskellige baggrunde, f.eks. i forhold til, hvad vi har beskæftiget os med i livet, og hvor vi har og har haft vores tilhørsforhold. Det betyder, at vi altid har spændende snakke på kryds og tværs og udveksler erfaringer, som vi kan bruge i det lokalhistoriske arbejde. På den måde finder vi jo også ud af, hvor vi hver især har vores kompetencer, og hvad vi helst vil bidrage med i arbejdet i lokalarkivet. Så får vi fordelt opgaverne til fælles bedste. Vi sørger også for, at vi derudover rundt i de sogne, som vores arkiv dækker, har kontaktpersoner, som har fingeren på pulsen, og som vi kan trække på, når vi søger oplysninger, siger Johanne Marie Stender og Birgith Sørensen.

Hugo Birch, der i sit arbejdsliv som ingeniør bl.a. har været på B&O og hos Vestas, er en af de 14 meget aktive frivillige i lokalarkivet. Han er også et godt eksempel på, at interessen for lokalhistorie for de fleste kommer med alderen.

- Jeg er født i Sdr. Nisum. I en del år var jeg på grund af mit arbejde væk fra det vestjyske, men siden 1974 har jeg boet i Ulfborg. Min interesse for lokalhistorie startede med slægtsforskning, hvor jeg søgte tilbage i min egen slægt. Da jeg blev pensionist, fik jeg også interessen i at søge viden om vores fortid og historie i lokalområdet generelt. Mit arbejde i lokalarkivet består hovedsageligt i, at jeg modtager det meste af det materiale, vi får ind udefra, journaliserer og beskriver det på computeren, så mine kolleger i arkivet kan arbejde videre med det. Det er spændende, understreger Hugo Birch.

På papir og digitalt

De frivillige i Ulfborg-Vemb Lokalhistorisk Arkiv bruger "alle midler" i arbejdet med at samle lokalhistorien i området op og registrere, dokumentere og fortælle den videre til interesserede. Det

78-årige Hugo Birch, der i sit arbejdsliv var ingeniør hos bl.a. B&O og senere Vestas, er en af de mange frivillige i lokalarkivet.

Da dette billede blev taget den 21. marts 2022, var 12 af arkivets 14 frivillige mødt op til mandagens arbejde i lokalarkivet.

sker på papir, men det sker i høj grad også via de digitale muligheder, som på mange måder er blevet en medspiller for de lokalhistoriske arkiver. "De higer og søger i gamle bøger", er ikke længere den eneste mulighed. Nu kan der søges på alt muligt digitalt og registreres og gemmes i digitale arkiver.

- Vi gemmer stadig det meste på papir, men er også meget åbne for de mange digitale muligheder. F.eks. er vi på Facebook. Også i opsamling af lokalhistorien er det næsten en nødvendighed i dag. Vi kan have vores forskellige holdninger til alt det digitale, men hvis vores lokalhistorie er arkiveret dér, så kan den da i hvert fald ikke gå til i en ildebrand, lyder det fra Birgith Sørensen og Johanne Marie Stender.

Fakta om Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv

- * Foreningen bag Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv blev stiftet i 1987 på foranledning af skoleleder ved Staby Skole, Rudolf Uhre, og fik navnet Egnshistorisk Studiecenter. Det havde i starten til huse i lokaler i Staby Sognegårds kælder. I forbindelse med flytningen til det tidligere kommunekontor i Ulfborg, der i dag hedder Tinghuset, blev foreningens navn ændret til Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv.
- * Arkivets virkeområde er den tidligere Ulfborg-Vemb Kommune, som dækker følgende ni sogne: Ulfborg, Staby, Madum, Husby, Sdr. Nisum, Thorsminde, Gørding, Vemb og Bur. Ved den seneste kommunesammenlægning den 1. januar 2007 blev Ulfborg-Vemb Kommune en del af Holstebro Kommune.
- * Foreningen bag lokalarkivet har ca. 230 medlemmer. De betaler 130 kr. i årskontingent. For den pris får de bl.a. hvert år et lokalhistorisk årsskrift.

- * For øjeblikket arbejder 14 frivillige med de mange forskellige opgaver i arkivet, der har åbent hver mandag kl. 10-14 eller efter aftale
- * Foreningens nuværende bestyrelse består af: Birgith Sørensen (formand), Mogens Sand Nielsen (næstformand), Hugo Birch (kasserer), Johanne Marie Stender (sekretær) og Britta Christensen.
- * Holstebro Kommune betaler huslejen plus lys og varme for lokalarkivet, der desuden får et driftstilskud på 21.000 kr. om året fra kommunen.
- * Læs mere om Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv på arkivets hjemmeside www.ulfborgarkiv.dk

De lokaler i Tinghuset i Ulfborg, som lokalarkivet har til rådighed i dag, husede i Ulfborg-Vemb Kommunes tidligere borgmesterkontor og sekretariat.

Den gamle skolestue i Ulfborg-Vemb Lokalhistoriske Arkiv vækker nostalgiske minder hos mange.

Hvert år udgiver arkivet et Lokalhistorisk Årsskrift. Dette er fra 2011 – det år, hvor arkivet havde 25 års jubilæum.

Sommermøde i juni og Historiens Dag i oktober

De næste to arrangementer i Hardsyssel Historisk Samfund er sommermødet ***lørdag den 11. juni*** i Smedenens Hus i Lem og Historiens Dag ***lørdag den 29. oktober*** på Vestjysk Gymnasium i Tarm.

Sæt allerede nu kryds i kalenderen ved de to datoer.

I næste nyhedsbrev får du det færdige program for sommermødet i Smedenens Hus i Lem.